

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства соціальної політики України

до проекту Закону „Про внесення змін до статті 13 Закону України „Про соціальні послуги” щодо підвищення розміру компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду”,

внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України

Тимошенко Ю. В., Цимбалюком М. М. та іншими

реєстр. № 3244 від 20.03.2020

(перше читання)

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується внести до Закону України „Про соціальні послуги” зміни, спрямовані на збільшення компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на непрофесійній основі.

Законом України „Про соціальні послуги” передбачено, що фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, можуть надавати соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі без проходження навчання та дотримання державних стандартів соціальних послуг отримувачам соціальних послуг із числа членів своєї сім'ї, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права і обов'язки та є:

1) особами з інвалідністю I групи;

2) дітьми з інвалідністю;

3) громадянами похилого віку з когнітивними порушеннями;

4) невиліковно хворими, які через порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися;

5) дітьми, яким не встановлено інвалідність, але які є хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежні), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, потребують паліативної допомоги. Перелік зазначених тяжких захворювань, розладів, травм, станів дітей, яким не встановлено інвалідність, затверджує Кабінет Міністрів України.

Збільшення компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону України „Про соціальні послуги” без здійснення підприємницької діяльності на непрофесійній основі, призведе до збільшення видатків з місцевих бюджетів.

Законом України „Про соціальні послуги” встановлено, що розмір

компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності на непрофесійній основі, незалежно від кількості осіб, за якими здійснюється догляд, розраховується як різниця між прожитковим мінімумом на одну особу в розрахунку на місяць, установленим законом на 1 січня календарного року, в якому надаються соціальні послуги, та середньомісячним сукупним доходом фізичної особи – надавача соціальної послуги за шість місяців, що передують місяцю подання заяви про згоду надавати соціальні послуги.

В розділі 5 пояснювальної записки до законопроекту зазначається, що для його реалізації у 2020 році необхідно 171 888,2 тис. грн на місяць (по 3 956 грн для 43 450 осіб). При цьому незрозумілим є використання числових показників при обчисленні цієї суми (кількість осіб, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, та сума компенсації) із урахуванням того, що законопроектом передбачається надання компенсації в порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України, і при цьому зазначається, що розмір компенсації не може бути меншим від фактичного розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом для таких осіб відповідного віку.

На сьогодні близько 76 тис. фізичних осіб надають послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на непрофесійній основі. За попередніми розрахунками, якщо всі ці особи отримуватимуть компенсацію в розмірі одного прожиткового мінімуму, витрати з виплати такої компенсації становитимуть близько 154 млн грн на місяць, а виходячи із суми, вказаної в розділі 5 пояснювальної записки, – близько 300 млн грн на місяць.

Також законопроектом передбачається для покриття додаткових видатків бюджету забезпечити недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки та в офшорних зонах, для чого Кабінету Міністрів потрібно невідкладно затвердити відповідний план заходів.

Відповідно до Бюджетного кодексу України, законів України „Про соціальні послуги”, „Про місцеве самоврядування в Україні” компенсація за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній та непрофесійній основі, фінансується за рахунок коштів місцевих бюджетів. Відповідно до статті 142 Конституції України витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.

Крім того, набрання чинності законопроектом передбачається з 1 липня 2020 року. Варто зауважити, що до цього часу може не відбутись надходження в необхідному обсязі коштів до державного бюджету за рахунок заходів щодо недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки та в офшорних зонах.

Також звертаємо увагу, що згідно із Законом України „Про соціальні послуги” фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, можуть надавати соціальні послуги з догляду на професійній основі після проходження

відповідної підготовки / перепідготовки.

Розмір компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, визначається з розрахунку 70 відсотків мінімальної заробітної плати у погодинному розмірі за одну годину догляду за однією особою, але не більше ніж 360 годин на місяць.

Тобто особа, яка пройшла підготовку з догляду та надає соціальну послугу з догляду на професійній основі, максимально може отримати за місяць компенсацію в розмірі 3 306,10 гривні. При цьому в розділі 5 пояснювальної записки до законопроекту суму компенсації для фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, розраховано в розмірі 3 956 гривень. Такий порядок визначення компенсації також є дискримінаційним відносно фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі.

Міністр

М. Лазебна

15 квітня 2020 р.